

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	36718 Журналістика
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36718
Назва ОП	Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Іванова Ірина Борисівна, Сабура Олег Ігорович, Навальна Марина Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	23.09.2020 р. – 25.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/ff3x450>

Програма візиту експертної групи <https://cutt.ly/Nf3boZm>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП та її реалізація у ЗВО справляють у цілому позитивне враження. 1. Чітке бачення унікальності ОП, відповідність визначених компетентностей та ПРН вимогам НРК для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, врахування галузевого контексту та ін. свідчать про загалом відповідність вимогам Критерію 1. Висловлені рекомендації мають на меті визначення напрямків подальшого вдосконалення ОП. 2. Чітка структура, взаємопов'язаність ОК, досяжність ПРН, відповідність предметній області, реалізація права здобувачів на індивідуальний вибір дисциплін. Наявність технічних помилок і неточностей у звіті про самооцінювання негативно впливає на сприйняття експертами ОНП, тому рекомендуємо Управлінню якості освіти ЗВО забезпечувати контроль перевірки звітів про СО освітніх програм перед їх оприлюдненням. Виявлені недоліки ЗВО цілком спроможний усунути самостійно. 3. Правила прийому на ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Процедуру перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО або неформальній освіті, нормативно врегульовано, хоча відсутність практики академічної мобільності свідчить про окремі недоліки розроблених процедур. Можемо стверджувати про загалом відповідність вимогам Критерію 3. 4. Навчання і викладання загалом відповідають Критерію 4, хоча процедури дистанційного навчання, зокрема в контексті частково представленого електронного освітнього середовища, потребують певного вдосконалення. 5. В ОНП дотримано основні вимоги Критерію 5 до форм, методів, правил та процедур проведення контрольних заходів. Академічна доброчесність загалом є частиною корпоративної культури ЗВО. 6. З огляду на відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів цілям та ПРН, прозору систему конкурсного добору, спільне виконання НДР, організацію стажування, семінарів та програм професійного та особистісного розвитку викладачів, а також дієвих систем матеріального та морального заохочення викладачів. 7. Загалом Критерію 7 дотримано: матеріально-технічне та методичне забезпечення дозволяє забезпечити якісну організацію освітнього процесу на ОНП; здобувачі і викладачі мають безоплатний доступ до університетської інфраструктури та наукометричних баз даних; налагоджена система консультаційної, організаційної, соціальної, освітньої та інформаційної підтримки. 8. Завдяки фактичному залученню стейкхолдерів до розробки, моніторингу і перегляду ОНП забезпечений високий рівень навчання і викладання. Зауваження мають рекомендаційний характер, можемо стверджувати про загалом відповідність ОНП вимогам Критерію 8. 9. Вимоги Критерію 9 стосовно прозорості та публічності діяльності ЗВО під час реалізації ОНП загалом дотримано. 10. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує у межах ОНП проведення та апробації результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики. Окремі недоліки програми не знижують загального позитивного враження, натомість визначають перспективи для її удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Достатньо чітко сформульовано мету ОНП, що корелює з місією ЗВО. Врахування позицій різноманітних стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та галузевого ринку праці. ОНП дозволяє досягти результатів навчання, визначених НРК. 2. Чітка структура, взаємопов'язаність ОК, досяжність ПРН, відповідність предметній сфері, реалізація права здобувачів на індивідуальний вибір дисциплін. Практична підготовка здобувачів, орієнтована на ефективне формування "м'яких навичок" і відповідний обсяг самостійної роботи. 3. Чіткість та зрозумілість правил прийому, доступність до інформації для всіх зацікавлених сторін. Можливість участі в програмах академічної мобільності. 4. Кореляція теми, запропонованої здобувачеві для досліджень з цілями ОНП; можливість апробувати наукові результати під час конференцій; достатня публікаційна активність викладачів. 5. Належний рівень нормативного забезпечення організації контрольних заходів та здійснення оцінювання ПРН в межах освітнього та наукового складників 6. ОНП. Регулярне звітування аспірантів на засіданні кафедри. Популяризація академічної доброчесності. Можливість перевірки наукових робіт на плагіат. 7. Прозорі процедури конкурсного відбору викладачів; чітке рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів, молодих учених, фінансове стимулювання викладачів задля наукового розвитку. 8. Вільний доступ до наукометричних баз даних. Відділ аспірантури та докторантури інформаційно, організаційно та консультативно підтримує здобувачів. Соціальну підтримку надає профспілка. Існування Наукового товариства. Розвиток інфраструктури, спрямованої на вільний доступ до навчання та викладання для осіб із особливими потребами. 9. Участь внутрішніх роботодавців у забезпеченні якості освіти, перегляді та моніторингу ОНП. Існування підрозділу ліцензування, акредитації та якості освіти. 10. Офіційний сайт ЗВО є доступним; розгалужена і логічна структура нормативно-правових локальних документів ЗВО; наявна вся необхідна інформація про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства. 11. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує проведення та апробацію результатів наукових досліджень аспірантів (можливість публікацій).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Не було враховано досвід аналогічних ОП в закордонних ЗВО. Рекомендуємо провести відповідне обговорення із залученням стейкхолдерів і оформити порівняльні результати в наочному вигляді. 2. Рекомендуємо заохочувати здобувачів брати участь в академічній мобільності, оскільки тільки окремі здобувачі беруть участь у таких програмах. 3. Частково функціонує загальноуніверситетське віртуальне навчальне середовище. Рекомендуємо: розширити можливості використання онлайн платформ. 4. Списки рекомендованої літератури в РНПД містять значну кількість російських джерел. Рекомендуємо більш регулярно оновлювати список рекомендованої літератури. 5. Низька активність у використанні електронних платформ під час оцінювання та контролю. Рекомендуємо використовувати для оцінювання під час карантину можливості електронних платформ. 6. До перегляду ОНП активно залучені внутрішні роботодавці, роботодавці-представники інших ЗВО чи наукових установ долучалися

зрідка. Рекомендуємо активніше залучати зовнішніх роботодавців до цієї процедури. 7. На сайті ЗВО відсутня інформація щодо результатів опитування здобувачів третього рівня. Рекомендуємо оприлюднювати таку інформацію. 8. Низька публікаційна активність НПП у наукометричних базах Web of Science та Scopus. ЕГ рекомендує підвищити публікаційну активність НПП, що розширить можливість для створення разових спеціалізованих рад.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Заявлена мета ОНП достатньо чітко сформульована та відповідає освітній місії ЗВО, визначеній в Стратегії розвитку ХНУ, затвердженій рішенням Конференції трудового колективу університету від 27.12.2018 р. (<https://bit.ly/2Si5vf9>) «відповідає сучасним світовим стандартам якості, має потужну практичну складову і завдяки цьому забезпечує успішне працевлаштування випускників на сучасних ринках праці». Зустріч з керівництвом Університету, гарантом ОНП підтвердили, що всі вони чітко розуміють значення ОНП для реалізації стратегії розвитку ЗВО та постійно працюють над її вдосконаленням.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічі з керівництвом університету та гарантом ОНП було встановлено, що поява запропонованої програми була продиктована доцільністю продовження успішної практики підготовки в ХНУ імені В. Н. Каразіна аспірантів за спеціальністю Об1. Програма акцентована на проведенні підготовки докторів філософії з журналістики задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації, здійснення науково-дослідницької та науково-педагогічної діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування у сфері науки, освіти, державного управління тощо та діяльності недержавних організацій, а також у викладацькій роботі, у службах та інституціях, що координують та регулюють діяльність ЗМІ. Випускники програми підготовлені до роботи в міжнародних та вітчизняних дослідницьких проєктах та інституціях, можуть викладати соціокомунікаційні дисципліни на високому сучасному рівні в університетах України та світу. Гарант ОНП є членом НСЖУ, що надає можливість отримувати інформацію про професійні запити в сучасному медійному середовищі. Участь академічної спільноти та потенційних роботодавців в формуванні цілей та програмних результатів навчання ОНП було підтверджено на онлайн-зустрічах з д.н.с.к., проф. Марковою В.А. (завідуюча кафедри журналістики Харківської державної академії культури (ХДАК)), д.н.с.к., проф. Кузнєцовою Т.В. (декан факультету журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» (НУО)), Ясеновською М. президентом Харківської обласної фундації «Громадська Альтернатива». Гарант обговорював ОНП з однією зі стейкхолдерів (В. А. Маркова). На зустрічі зі здобувачами було встановлено їх схвалення змісту і структури ОНП, що пояснює їх пасивність у впливі на зміни в ОНП. Здобувачі, як було з'ясовано на зустрічі з відповідною фокус-групою, залучаються до процесу оновлення ОП шляхом обговорення програмних результатів навчання з викладачами та гарантом.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На зустрічах з гарантом, НПП, здобувачами було з'ясовано, що моніторинг ринку праці та встановлення тенденцій до його розвитку відбувається в ЗВО за результатами наукових досліджень НПП і двох сформованих в ЗВО наукових шкіл за спеціальністю Об1 «Журналістика» («Публічні події в сучасному українському медіапросторі» (Зіненко О.): <https://bit.ly/36Qy1fo> (наук.керівник: Стародубцева Л. В.); «Графічний сторітеллінг у системі журналістики: історія становлення, типологія, особливості функціонування у Східній Європі» (Хлестова С.): <https://bit.ly/33LrzoN> (наук.керівник: Хавкіна Л. В.), а також в межах проведення наукових конференцій (<https://bit.ly/3iPA86m>) семінарів, круглих столів, за результатами яких відбувалося формування змісту результатів навчання (зокрема, ПРН2.1, ПРН 3.6), а також спрямовання щодо використання вітчизняного та закордонного досвіду в галузі соціальних комунікацій (ПРН1.4), виявлення міждисциплінарних зв'язків масово-комунікаційних дисциплін з

іншими гуманітарними предметами (психологією, історією, культурологією тощо) (ПРН-1.6). Гарантом ОНП була надана експертам для ознайомлення зведена таблиця компетенцій, програмних результатів навчання і освітніх компонентів ОНП, зміст якої свідчить про вдосконалення ОНП з урахуванням тенденцій ринку та потреб стейкхолдерів. (<http://www.kafedrajourn.org.ua/media/4062>). При перегляді ОНП враховано також тенденції розвитку спеціальності Об1 «Журналістика» з прийняттям досвіду провідних вітчизняних закладів ЗВО та наукових установ, було враховано досвід аналогічних і дотичних вітчизняних та іноземних програм. Зокрема, були проаналізовані ОНП таких ЗВО України, як Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Львівський національний університет імені І. Франка, а також іноземні програми близького спрямування університетів США та країн ЄС., про що стверджується у відомостях про самооцінювання програми. Галузеве спрямування та регіональні особливості ОНП відображено в її науковій складовій, у тематиці наукових досліджень, яка визначається з урахуванням професійної діяльності здобувачів та безпосередньо пов'язана, зокрема, з медіаосвітою та громадською журналістикою (тема О. Зіненко, тема Литвишко Є.); з медійною теорією (тема Хлестової С.), (<https://bit.ly/ziPA86m> <https://bit.ly/2FgKhvf>). Але в освітній складовій програми галузевий аспект відображено недостатньо. В НП 2019/2020 рр. представлені 2 вибіркові блоки, але тільки в одному представлено дисципліни, що спрямовані на досягнення унікальності програми та частково враховують галузеве спрямування ОНП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти третього рівня за спеціальністю Об1 Журналістика відсутній, але експертною групою було встановлено, що запроваджено тимчасовий стандарт (<https://bit.ly/3lwAwbH>), де основні програмні результати навчання спрямовані на формування здатності особи розв'язувати складні задачі і проблеми у відповідній галузі професійної діяльності та достатньо відповідають вимогам Національної рамки кваліфікації для 9-го кваліфікаційного рівня (<https://bit.ly/36QuFKK>), зокрема, щодо оприлюднення результатів самостійних наукових пошуків у вигляді статей/доповідей на конференціях, грамотного ведення наукової дискусії, також іноземними мовами (ПРН-2.7); уміння розробляти й планувати подальші самостійні наукові дослідження (ПРН-3.3); знання прагматики використання фахових знань у повсякденному професійному й суспільному житті (ПРН-1.7); виявлення міждисциплінарних зв'язків масово-комунікаційних дисциплін з іншими гуманітарними предметами (психологією, історією, культурологією тощо) (ПРН-1.6); здійснення наукового консультування в сфері культури, державного управління та діяльності недержавних організацій (інституцій) (ПРН-2.11).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП «Журналістика» виникла та реалізується в ХНУ ім. В. Н. Каразіна на базі довготривалої успішної практики підготовки в ЗВО аспірантів за спеціальністю Об1. ЗВО має розгалужену мережу партнерів-науковців в різних регіонах України, що дозволяє активно залучати академічну спільноту провідних українських ЗВО до формування та вдосконалення цілей і програмних результатів навчання здобувачів за ОНП «Журналістика». Якісній підготовці аспірантів сприяє функціонування в ЗВО сформованих наукових шкіл за спеціальністю Об1 «Журналістика». Наукова складова освітньої програми має чітке галузеве спрямування, що відображено в тематиці наукових досліджень аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Зниження попиту на освітню програму у 2019/2020 н. р. (Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року та набір на ОП) потребує визначення чіткої політики її позиціонування на ринку освітніх послуг. Зокрема, при формуванні цілей і програмних результатів навчання доцільно акцентувати увагу на унікальності ОНП з урахуванням галузевого (соціальні комунікації) та медіа просвітницького спрямування досліджень наукових шкіл, що традиційно склалися та розвиваються в ХНУ імені В. Н. Каразіна; враховувати передовий досвід і кращі практики реалізації аналогічних ОНП в закордонних ЗВО, насамперед тих, які вже є партнерами ХНУ ім. В. Н. Каразіна, зокрема, варто звернути увагу на програми Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://labs.journ.univ.kiev.ua/hrj>). Це сприятиме конкурентоспроможності ОНП серед потенційних аспірантів, підвищить якість підготовки аспірантів та розширить можливості їх академічній мобільності. Доцільно розширити перелік вибірових професійних компонентів ОНП із залученням сучасних практик фактчекінгових досліджень, настанов інформаційної безпеки та з урахуванням профілю ЗВО (наприклад, з орієнтацією на лідерство в українському науковому просторі, на високий міжнародний конкурентний рівень, оптимальне співвідношення фундаментальних і прикладних досліджень і високий потенціал комерціалізації результатів на національному та світових ринках науково-технічних розробок тощо).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП «Журналістика» відповідає вимогам Критерію 1 із зауваженнями, що не є суттєвими, а носять рекомендаційний характер, тому ОНП за даним критерієм відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Експертна група під час експертизи ознайомила з ОНП 2019 р. Згідно з даними про самооцінювання ОНП (<https://bit.ly/34GcmzZ>) та відповідно до навчального плану 2019/2020 н. р., затвердженого 25.03.2019 року протоколом Вченої ради № 4, обсяг освітньої складової ОНП становить 40 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». ЕГ було встановлено, що фактично вибіркова складова реалізації ОНП 2019 р. складається з 2-х блоків вибіркового дисциплін по 3 кредити та дорівнює в сумі 18 кредитів (45 %), як і зазначено в НП 2019 р. Обсяг обов'язкової та вибіркової компоненти ОНП 2019 р., які забезпечують набуття компетенцій передбачених п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (Постанова КМУ №261 від 23.03.2016), становить: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності – 12 кредитів ЄКТС (ОК3 «Теорія та історія журналістики» обсягом 3 кредити) та вибіркові ВБ професійної підготовки (3 дисципліни) загальним обсягом 9 кредитів), 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 5 кредитів ЄКТС (ОК 1 «Філософські засади та методологія наукових досліджень»); 3) набуття універсальних навичок дослідника – 4 кредити ЄКТС (ОК 4 «Підготовка наукових публікацій та презентація наукових досліджень» (4 кредити); 4) здобуття мовних компетентностей – 10 кредитів ЄКТС (ОК2 «Іноземна мова» обсягом 10 кредитів), що повністю відповідає пропорціям, які були визначені зазначеним Порядком. У проєкті ОНП 2019 р., оприлюдненому на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3lwAwbH>), обсяг освітньої компоненти складає 40 кредитів, з яких 18 кредитів (25%) складають вибіркові компоненти, які забезпечують набуття компетенцій з універсальних навичок дослідника, що сприятиме підвищенню якості підготовки здобувачів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Згідно з НП 2019 р. освітні компоненти, які включено до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему та в комплексі дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Обов'язкові компоненти ОНП (22 кредити) складаються з 3 дисциплін загальної підготовки (19 кредитів) та дисципліни професійної підготовки (3 кредити). Вибіркова складова теоретичного навчання ОНП – 18 кредитів, передбачає вибір здобувачами 3-х дисциплін із запропонованих 6-ти. Аудиторне навантаження складає 108 годин. Основне теоретичне навантаження припадає на лекції (78 годин аудиторного часу – 72,2%), під час яких аспірант має оволодіти загальнонауковими та специфічними методами, методиками та технологіями. Матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей, викладені в ОНП, в більшості демонструють комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонентів та їх чітку спрямованість на досягнення заявлених програмних результатів навчання. Але, за думкою експертів, доцільно ретельно проаналізувати та переглянути матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП. Оскільки програмні результати навчання мають бути більш реалістично розподілені за змістом (освітніми компонентами) ОП. Програмні результати навчання за ОНП варто упорядкувати та розділити на групи за пріоритетністю: 1) ПРН, що відповідають Національній рамці кваліфікацій (за відсутності стандарту); 2) обов'язкові ПРН за вибором ЗВО; 3) ПРН, що забезпечуються вибірконими ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП 2019 р. (<https://bit.ly/3lwAwbH>) відповідає предметній області спеціальності 061 «Журналістика» третього рівня вищої освіти, характеризується вдалим поєднанням дисциплін, що формують компетенції журналіста

(«Теорія та історія журналістики», «Медійна парадигма у XXI столітті», «Медіаетика та медіаправо», «Медіаосвіта і медіаграмотність», «Медіа теорії», «Візуальні дослідження», «Семіотика невербальних комунікацій») та знань і вмінь в сфері загальної підготовки дослідника-науковця («Філософські засади та методологія наукових досліджень», «Іноземна мова», «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень»). Зазначені освітні компоненти в сукупності дозволяють сформувати науково-методологічне підґрунтя для виконання наукової складової ОНП, результатом якої є підготовка дисертації з проблематики журналістики. В ОНП 2019/2020 навчального року компоненти, спрямовані на здобуття знань зі спеціальності складають 21 кредит, вони забезпечують набуття компетенцій з універсальних навичок дослідника, що сприятиме підвищенню якості підготовки здобувачів. Експертній групі було надано для ознайомлення індивідуальні плани здобувачів щодо включення в їх індивідуальний навчальні плани відповідних дисциплін вільного вибору. Індивідуальна траєкторія навчання аспірантів достатньо відображена у матеріалах, які було гарантом надано експертам для ознайомлення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процес вибору дисциплін запроваджений з урахуванням специфіки наукових досліджень аспіранта: передбачає формування його індивідуальної освітньої траєкторії, регулюється в ЗВО Положенням про порядок підготовки докторів філософії та докторів наук (<https://bit.ly/3dghDXF>) та Положенням про організацію навчального процесу (нова редакція) (Протокол №5 від 27.03.2019, (<https://bit.ly/30Qk3qY>). Загалом щодо освітньої складової ОНП «Журналістика» для здобувачів PhD передбачено 18 кредитів ЄКТС (45 %) для трьох вибіркового дисциплін, які аспірант має право вибрати. Для ОНП запропоновано, зокрема, такі вибірково ОК: «Медійна парадигма у XXI столітті», «Медіаетика та медіаправо», «Медіаосвіта і медіаграмотність», «Медіа теорії», «Візуальні дослідження», «Семіотика невербальних комунікацій», що загалом відповідають науковому спрямуванню тем аспірантів. Тимчасовий стандарт, ОНП, навчальні плани щодо ОС «Доктор філософії» спеціальності Об1 «Журналістика» з характеристикою компетенцій та ПРН, які вони забезпечують, оприлюднено на сторінці аспірантури сайту ЗВО (<https://bit.ly/2GzfiZa>). Але існуюча система вибору дисциплін для аспірантів має певні обмеження, зокрема, пропонується модель вибору на основі блоків дисциплін не завжди надає перспективу обрати аспіранту дисципліну з урахуванням його вузькоспеціалізованої теми наукових досліджень (<https://bit.ly/3lwAwbH>). Експертами встановлено під час он-лайн зустрічі з здобувачами вищої освіти причини вибору відповідних дисциплін у блоках. Експертам було надано для ознайомлення індивідуальні навчальні плани чотирьох здобувачів з шести, де вони зазначили відповідні дисципліни вільного вибору. Індивідуальна траєкторія навчання аспірантів відображена в індивідуальних навчальних планах 4-х здобувачів (з 6-ти присутніх на зустрічі), які було гарантом надано експертам для ознайомлення.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://bit.ly/2SDUqFi>) Пункт 4.12. присвячено практичній підготовці здобувачів освіти. ОНП (<https://bit.ly/3lwAwbH>) передбачає здобуття практичних компетентностей (ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8) за допомогою практичної складової ОК (асистентська практика, 72 години) та проведення зі здобувачами згідно з ОНП роботи з роботодавцями (<https://bit.ly/3lwAwbH>). Експертам для ознайомлення було надано відгуки роботодавців, де здобувачі ВО ступеня доктора філософії планують працювати у майбутньому та здійснювали або здійснюють практичну підготовку (<https://bit.ly/3lwAwbH>) з урахуванням карантинних умов. Практична частина (асистентська практика) у НП підготовки аспірантів складає 72 години. Здобувачі ОП підтвердили наявність практичних викладацьких навичок (О. Зіненко працює викладачем на кафедрі журналістики ХНЕУ; Літвішко Є. працювала на кафедрі журналістики НЮА «ОЮА», (<https://bit.ly/2FfY59c>). Не надано положення про проведення практики, програму практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У межах ОНП здобувачі мають можливість набуття соціальних навичок (soft skills). Зокрема, в процесі вивчення таких освітніх компонентів як «Медійна парадигма у XXI столітті», «Медіаетика та медіаправо», «Медіаосвіта і медіаграмотність», «Медіа теорії», «Візуальні дослідження», «Семіотика невербальних комунікацій» (за вибором). Набуттю соціальних та дослідницьких навичок, які є важливими в майбутній комунікативній та педагогічній діяльності аспіранта, відповідають загальні та інтегральні компетентності (ЗК3, ІК1, ІК5), фахові компетентності (ФК2, ФК5) та програмні результати навчання (ПРН1, ПРН6, ПРН7). Загалом технічна неточність під час визначення аббревіатури (ПР замість ПРН) не впливає на повноту та зміст ОНП. Аналіз ОНП дозволяє стверджувати, що вона спрямована на набуття здобувачами вищої освіти таких соціальних навичок (soft skills) як: вміння самостійно проводити дослідження, працювати в команді, логічно і критично мислити, професійно презентувати результати досліджень. Ці навички відповідають спрямуванню спеціальності Об1 «Журналістика» і заявленим цілям ОНП. Розвитку соціальних навичок аспірантів сприяють їх наукові керівники, які координують підготовку наукового

дослідження, є наставниками здобувачів в динамічному освітньо-науковому просторі. Під час он-лайн зустрічі наукові керівники та аспіранти надали приклади спільної роботи, коли у процесі дослідницької діяльності розвиваються різні соціальні навички. У змісті ОНП варто було б звернути увагу на національно-патріотичну складову діяльності здобувачів освіти. Варто вести цю складову в змістову складову робочих програм, фахових іспитів, та структуру НП (<http://www.kafedrajourn.org.ua/media/4038>). Наприклад, варто розширити програму з історії журналістики та реклами, риторичної майстерності, додавши власне український контент (роботи Л. Мацько, О. Пономаріва, Ю. Шевельова, Л. Павлюк, Ф. Бацевича тощо), додати теми з українського рекламознавства та журналістики (Наприклад, споживча реклама та періодика Галичини 20-30-х років ХХ століття, періодика Слобожанщини 20-30 рр., Харківська періодика воєнного та повоєнного часу тощо).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертами було встановлено, що обсяг ОНП та її окремих освітніх компонентів, як у формі аудиторної, так і самостійної роботи, у цілому, відповідає нормативним вимогам, цілям ОНП та може забезпечувати досягнення програмних результатів навчання. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ ім. В. Н. Каразіна, п. 3.3.12. (<https://bit.ly/2SDUqFi>), навчальний час, відведений для аудиторної роботи студента, регламентується індивідуальним навчальним планом і становить: для денної форми навчання 20 % загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Відповідно до пункту Положення 4.8.3 навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної форми навчання, регламентується навчальним планом та робочим навчальним планом. Аудиторне навантаження здобувачів ОНП згідно з НП 2019 р. денної форми навчання складає 108 годин (29, 4%) часу, обсяг самостійної роботи здобувачів становить 432 години (70,6%). Слід зазначити, що в НП допущено низку технічних помилок (аудиторна робота разом з асистентською практикою складає 180 години (не 108, як вказано у документі), пропущені стовпці «асистентська практика» години «72»), усі неточності загалом не впливають на якість та повноту НП. Основне теоретичне навантаження припадає на лекційні заняття 78 годин (72,2 % аудиторного часу), під час яких аспірант має оволодіти змістом курсів та загальнонауковими та специфічними методами, методиками та технологіями. На зустрічі з адміністративним персоналом та під час он-лайн зустрічей було підтверджено, що для здійснення ОНП застосовуються особисті бесіди здобувачів з гарантом та науковими керівниками. Варто було надати таким зустрічам системного характеру, створити окремий графік бесід з аспірантами гаранта та керівників.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти в ХНУ ім. В. Н. Каразіна за даною ОНП не реалізується, хоча можливість дуальної освіти представлена, є також Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання <https://dist.karazin.ua/about>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОНП має достатньо чітку структуру; освітні компоненти програми становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 061 «Журналістика».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендуємо розширити перелік вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за рахунок навчальних дисциплін вільного вибору, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та інших ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, які пов'язані з тематикою дисертаційних досліджень аспірантів. Доцільно уважно проаналізувати й переглянути матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, а також проаналізувати матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами

ОП. Оскільки програмний результат навчання має бути відповідним за змістом (освітніми компонентами) ОП. Рекомендуємо покращити комунікацію з аспірантами, створити окремий графік бесід здобувачів освіти, гаранта та керівників, зробити такі бесіди постійною практикою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітньо-наукова програма «Журналістика» у цілому відповідає вимогам цього критерію, має потенціал до вдосконалення. Зазначені недоліки і слабкі сторони не є критичними та можуть бути вирішені в процесі здійснення організаційних заходів

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Вступна кампанія ЗВО регламентується Положенням про приймальну комісію (<https://cutt.ly/Yf1wsLk>), Правила прийому на навчання до аспірантури та докторантури ХНУ імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Pf1wFXm>). Для проведення вступних випробувань утворюються Предметні комісії, що включають докторів філософії та докторів наук, які здійснюють наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання освітньо-наукової програми. Розклад вступних випробувань до аспірантури розміщено на сайті університету (<https://cutt.ly/9f1eMCl>). Сайт Університету подає перелік документів для вступу в аспірантуру (<https://cutt.ly/bf1twYB>). Критерії оцінювання є чіткими та прозорими та не містять дискримінаційних положень. У випадку незгоди з отриманим результатом вступник має змогу подати апеляційну заяву на ім'я Голови Приймальної Комісії Університету, заявка буде розглядатись Апеляційною комісією, діяльність якої регламентується Положенням про Апеляційну комісію (додаток 8) (<https://cutt.ly/yf1eSDL>). В університеті створений відділ визнання та легалізації документів про освіту, який займається процедурою визнання (<https://cutt.ly/yf1tgBO>). Згідно з п.1 Правил «На навчання для здобуття ступеня доктора філософії до Університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (ОКР спеціаліста)» незважаючи на ЗВО, в якому диплом отримано. В Університеті доступним є Порядок про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/1f1rRjX>). Під час експертизи учасники груп не повідомляли про таку практику в аспірантів. Під час зустрічі з адміністративним персоналом Університету представники Управління міжнародних відносин було зауважено, що у ЗВО практикує на третьому рівні подвійне керування дисертаційним дослідженням. За акредитованою освітньою програмою таке керування має одна аспірантка.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому містять чіткий механізм вступної кампанії. Як було виявлено членами ЕГ при аналізі відкритих даних відомостей про СО, офіційної сторінки університету, правила прийому враховують особливості ОНП. Голови предметних екзаменаційних, фахових атестаційних комісій, предметних комісій, які відповідають за проведення вступних іспитів, щороку складають необхідні екзаменаційні матеріали: програми вступних іспитів, що подаються Університетом, екзаменаційні білети, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника тощо та подають їх на затвердження голові Приймальної комісії не пізніше, ніж за три місяці до початку прийому документів. Форма вступних іспитів в Університеті і порядок їх проведення затверджуються кожного року у Правилах прийому (<https://cutt.ly/Yf1wsLk>). Про програму вступних іспитів здійснено покликання на сайті Університету (<https://cutt.ly/gf1yppV>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діють чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, що регламентуються відповідними документами Про визнання результатів навчання, отриманих за кордоном (<https://cutt.ly/Tf1yxb4>). Цим Порядком встановлено процедуру визнання Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна

документів, що містять інформацію про набуття їх власником певного освітнього чи освітньо-професійного ступеня, фахову спеціалізацію або професійну перепідготовку, а також про пройдені періоди навчання в іноземних вищих навчальних закладах. На сайті розміщена низка документів щодо академічної мобільності (<https://cutt.ly/Xf1yWHO>). Експертній групі було надано план програм академічної мобільності (відділ міжнародних програм).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діють чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що регламентуються Про затвердження Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/zf1yMU4>). Порядок визначає визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, розроблений відповідно до Законів України, Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом МОН України. Порядок регламентує визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачам всіх рівнів вищої освіти. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, дозволяється для освітніх компонентів освітньої програми, які входять до навчального плану з наступного семестру. При цьому визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проводиться до початку семестру, в якому згідно з навчальним планом передбачено освоєння освітнього компоненту, який може бути перерахований.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Серед сильних сторін та позитивних практик маємо відзначити наступні: Чіткість та зрозумілість правил прийому, доступність інформації для всіх зацікавлених сторін, прозора процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті та в інших закладах вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Серед слабких сторін відзначимо наступні: Програми до вступних випробувань для здобувачів освіти відсутні на сайті факультету, це створює певні труднощі для їх пошуку. Рекомендуємо вивчити питання структури сайту, щоб полегшити пошук програм вступних випробувань для здобувачів вищої освіти. На сайті кафедри та факультету відсутня інформація щодо нових програм підвищення кваліфікації, неформальної освіти, пропонує зарубіжними та українськими освітніми закладами, громадськими організаціями. Рекомендуємо активніше пропагувати здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня можливість участі в неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на всі перераховані вище позитивні практики й сильні сторони, чіткі й зрозумілі правила прийому, розроблене положення для врахування результатів неформальної освіти та тих, що отримані під час академічної мобільності, і враховуючи несуттєвість зазначених недоліків, що можуть бути усунутими ЗВО самостійно, зазначаємо рівень відповідності критерію В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми освітнього процесу здобувачів регламентуються Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна та Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2020/2021 навчального року (<https://cutt.ly/jf1u9ck>). Освітній процес спрямований на формування у осіб, які навчаються, компетентностей, передбачених освітніми програмами, формування гармонійно розвиненої особистості шляхом правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися. Під час зустрічі з академічним персоналом та здобувачем було підтверджено, що заняття проводяться регулярно, у тому числі з використанням сучасних технологій. Таким чином, можемо зазначити, що форми та методи навчання в цілому відповідають вимогам студентоцентрованому підходу, принципам академічної свободи, дають змогу досягти цілей та програмних результатів навчання. Це підтверджують і отримані ЕГ анкети опитування аспірантів, згідно з яким зміст та перелік ОК відповідає очікуваним результатам навчання, а також уможливило створення індивідуальної освітньої траєкторії. Анкета "РЕЙТИНГ КУРСІВ І ВИКЛАДАЧІВ за спеціальністю 061 «Журналістика» (кафедра медіакомунікацій, 2019–2020 н. р.): (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSemqBBub1FEwtBZyoQcHzDI6_Vleba8sW9xXqqkDZrewZA17w/viewform?fbzx=6221100341177528376&fbclid=IwAR3BvVk6CneBAnT9nTdaDoPLzc1NupoUXkPshRsXyNBG6-OoBh7cVQo6Hv1).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ засвідчує, що на сторінці кафедри журналістики є вся необхідна наочна інформація стосовно портфоліо аспірантів, зокрема віртуальні профілі аспірантів у внутрішньому навчальному середовищі: Світлана Хлестова (<https://cutt.ly/If1iArb>) та Олена Зіненко (<https://cutt.ly/vf1iSg9>). У доступі є каталог освітніх дисциплін, де можна відшукати описи всіх навчальних дисциплін, що читаються на цій ОНП. Це – Перелік міжфакультетських дисциплін, що вивчатимуться студенти в першому семестрі 2020/2021 навчального року (<https://cutt.ly/qf1iKA6>); <https://cutt.ly/Sf1iL5B>); вибіркові дисципліни (загальна інформація) (<https://cutt.ly/Kf1iCgr>). А також робочі програми навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/Ff1iNDP>). З усіх ОК розроблено РПНД (<https://cutt.ly/uf1oYyM>). Сайт повідомляє про освітню програму, відгук роботодавця, рецензії тощо. Кожна РПНД містить інформацію про мету навчальної дисципліни, перелік знань і вмінь, які мають отримати здобувачі, опис змісту навчальної дисципліни, її структуру, перелік тем лекцій, семінарських занять, видів самостійної роботи, перелік методів навчання і форм контролю, критерії оцінювання і список рекомендованої літератури. Під час зустрічей з'ясовано, що здобувач знає, що РПНД розміщені у вільному доступі. Також усю інформацію здобувачі отримують на перших заняттях з дисциплін. Структура анотацій типова: мета, предмет дисципліни, зміст курсу, місце в структурно-логічній схемі. Під час зустрічі зі здобувачами переконалась, що аспірант має доступ до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. ЕГ отримала опитувальник щодо якості освітньої програми для здобувачів вищої освіти, за якими анкетуються здобувачі освіти. Отже, виконання цього підкритерію загалом відповідає вимогам.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Відповідно до вимог третього (освітньо-наукового) рівня, освітня і наукова складові гармонійно поєднуються під час навчання. Це підтверджують, зокрема, отриманий ЕГ індивідуальні навчально-науковий плани здобувачів. На запит ЕГ ЗВО надав зведену таблицю тем публікацій аспірантів О. Зіненко, А. Рязанова, О. Кулачинської, Є. Литвишко та наукових керівників. На підставі аналізу цієї таблиці ЕГ встановила спільність їх наукових інтересів з фокусом уваги на дослідженні термінів. Тема, запропонована здобувачу для досліджень, корелює з цілями ОНП (додаткова інформація подається у прикріпленому файлі). Під час зустрічей з НПП та здобувачем було підтверджено, що здобувач має змогу брати участь у різноманітних заходах. Апробація результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики: круглий стіл «Довіра до медіа як чинник дієвості журналістики» у рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/mf1o05P>); запрошення на конференцію «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/Hf1o3ob>); Міжнародну науково-практичну конференцію «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/4f1o8Yi>); аспіранти кафедри журналістики презентували проміжні результати досліджень (<https://cutt.ly/Vf1o75N>). Таким чином, навчання і дослідження нерозривно пов'язані в процесі здобуття третього (освітньо-наукового) рівня за цією ОНП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ засвідчує, що електронні форми РПНД розміщені на сайті кафедри і є доступними для здобувачів вищої освіти. Режим доступу : (<https://cutt.ly/uf1oYyM>). Аналіз табл. 2 (Додаток) дає підстави говорити про достатню публікаційну активність викладачів. Наукові інтереси викладачів здебільшого відповідають ОК, викладання яких вони здійснюють. Під час зустрічі гарант та викладачі запевнили, що зміст освіти – пріоритет у навчальному процесі, тому оновлення відбувається постійно з урахуванням тенденцій сучасного журналістикознавства. Під час аналізу

РПНД ЕГ зазначила, що списки рекомендованої літератури містять незначну кількість позицій за останні 5 років, у тому числі праць НПП та здобувачів ЗВО. Рекомендовано оновлювати список літератури РПНД, особливо тими позиціями, які відображатимуть досягнення НПП та здобувачів ЗВО. У деяких програмах немало позицій російськомовної літератури. Під час зустрічі з НПП було пояснено, що, на жаль, новинки закордонних видань здебільшого перекладаються російською мовою і друкуються російськими видавництвами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО має низку украдених договорів, детальна інформація міститься на сайті: <https://cutt.ly/Qf1pZdP>. Кафедри подали інформацію про міжнародну співпрацю за 2017 – 2020 рр., зазначивши до двох десятків позицій із подібною деталізацією: Міжнародного баркемпу «Каразінський медіасимпозіум», організованого Центром медіакомунікацій і візуальних досліджень Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 16 грудня 2017 року. Багатомовного міждисциплінарного полілогу: Клівленд, Нью-Йорк, Лондон, Мілан, Бонн, Ессен, Кельн, Гасселт, Прага, Париж, Варшава, Тбілісі тощо. На скайп-зв'язку були американські журналісти Адріян Кармазін, який протягом багатьох років керував Українською редакцією «Голосу Америки», і професор Сіракузького Університету Шеріл Рід, предметом досліджень якої є журналістські розслідування в Україні; медіаексперти Джиджі Донеллі (Італія) та Олівер Бідло (Німеччина); професор університетів Левена та Арнхему-Наймегену Роджер Квінтенс (Бельгія/Голландія); Міжнародний методичний семінар-презентація творчих здобутків кафедри «Аудіовізуальний контрапункт» у Бібліотеці Вацлава Гавела (Прага, Чехія, Knihovna Václava Havla, 6 січня 2020 р.). ЕГ було надано звіт аспірантки О. Зіненко, яка працювала у кількох міжнародних проєктах, наприклад, Дослідницьке перебування за програмою Viadrina International Program for Graduates of Institutes, granted by the German Academic Exchange Service (DAAD) with funds from the Federal Ministry of Education and Research (BMBF) Програма “VIP – for Graduate” університету Віадрина (Франкфурт-на-Одері) для PhD. ЗВО має перспективні плани щодо академічної мобільності усіх учасників освітнього процесу. НПП та здобувачі освіти ознайомлені з можливостями щодо академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Серед сильних сторін та позитивних практик визначимо наступні: Кореляція теми, запропонованої здобувачеві для досліджень з цілями ОНП; можливість апробувати наукові результати під час конференцій та міжнародної діяльності, достатня публікаційна активність викладачів, що відповідає ОК, викладання яких вони здійснюють.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Серед слабких сторін зазначимо наступні: 1. Списки рекомендованої літератури містять російськомовні джерела, Рекомендуємо оновлювати списки рекомендованої літератури здобутками аспірантів та НПП, а також активізувати пошук українськомовних джерел. 2. «Вісник Харківського університету» Серія «Соціальні комунікації» не входить у число видань категорії Б. Рекомендуємо: активізувати зусилля НПП щодо дотримання вимог членства в редколегії. 3. Тільки окремі здобувачі та НПП беруть участь у міжнародних проєктах, активними є учасники інших ОП. Рекомендуємо активізувати зусилля НПП та здобувачів саме цієї ОП для ширшої участі в міжнародних грантах, програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на всі перераховані вище позитивні практики й сильні сторони, і враховуючи несуттєвість зазначених недоліків, що може бути усунути ЗВО самостійно. Усі висловлені зауваження можуть бути усунені при систематичній роботі, тому можна стверджувати, що ОНП відповідає 4 критерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Прозорість і зрозумілість запроваджених контрольних заходів для здобувачів вищої освіти забезпечується низкою нормативних документів, затверджених та оприлюднених на офіційному сайті, а саме: Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://bit.ly/2SDUqF1np>). (п. 5.3 та розділ 4 за видами навчальних занять). У визначенні підстав СО цього пункту допущено технічний недогляд: у пп. 5.3 немає інформації про контрольні заходи щодо практики, така інформація міститься у пункті пп. 5.6. Положення про Управління якістю освіти (<https://bit.ly/3lw3clb>), Положення про систему забезпечення якості вищої системи (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, (п. 4) (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/systema-iakosti.pdf>), Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://bit.ly/3iFPOCM>). Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, складає 100 балів ECTS. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів наводиться в робочих програмах дисциплін. Експерти відзначають, що згідно з Тимчасовим стандартом вищої освіти доктора філософії PhD (третій вищий рівень освіти) за освітньо-науковою програмою 061 «Журналістика» (<http://www.kafedrajourn.org.ua/media/4038>) «Метою підсумкової атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам до доктора філософії із журналістики». У наданих експертам НІІ 2018/2019 н. р. та НІІ 2019/2020 н. р. змін не відбулося передбачено такі форми контролю, як іспити та заліки, а також передбачено проведення фахового випробування аспіранта та програма фахового випробування для здобуття ступеня доктора (<http://www.kafedrajourn.org.ua/media/4038>). Нормативна документація розпорошена, потребує уточнення і врахування реальних процесів оцінювання, що відбуваються за програмою. Зазначимо деякі невідповідності в робочих програмах, з якими зіткнулися експерти під час експертизи. В Програмі фахового випробування представлено тему «Практична стилістика російської та української мови». Виникають запитання до критеріїв оцінювання. Слід розкрити зміст критеріїв оцінювання відповідей під час екзаменів (<https://bit.ly/2SUKBb7>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 061 Журналістика за третім освітнім рівнем відсутній. Підсумкова атестація аспірантів здійснюється спеціалізованою Вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2015 р. № 1556-VII зі змінами та доповненнями (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>); Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII зі змінами та доповненнями (<https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-p>). Цим документом ЗВО врегульована процедура проведення атестації здобувачів вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Якість правил і послідовність у їх дотриманні є важливою передумовою для достовірності прикінцевих результатів оцінювання. Процедурні аспекти проведення контрольних заходів регламентує Положення про систему забезпечення якості вищої системи (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, (п. 4) (<https://bit.ly/3oSqzxx>). У звіті про самооцінювання не описано правил, які б забезпечували об'єктивність екзаменаторів. Наявності випадків повторного проходження, оскарження результатів під час експертизи та зустрічей з фокус-групами виявлено не було. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів прописані в п. 4 Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://bit.ly/2SUKBb7>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Формування культури академічної доброчесності, наукової етики та процедур запобігання плагіату забезпечується в ЗВО на основі Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних

працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (наказ ректора № 0201-1/146 від 18.04.2017 р.) та Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів у Харківському національному університету імені В. Н. Каразіна. Перевірка на наявність запозичень за допомогою антиплагіатної інтернет-системи Strikeplagiarism.com здійснюється для всіх завершених робіт. Також для перевірки на антиплагіат наукових робіт використовується онлайн система Unicheck.com (США). Інформація про академічну доброчесність структурована на сайті та включає нормативні документи (Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти (http://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf), наказ ректора No 0501- 1/173 від 14.05.2015 р.; Порядок проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (<https://bit.ly/3iMUuNI>); наказ ректора No 0204-1/263 від 18.05.2018 р. Про використання антиплагіатної системи Unicheck для проведення перевірки наукових робіт, наказ ректора No 0204-1/515 від 01.11.2018 р.) На користь послідовної реалізації політики доброчесності говорить також інформація про участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності (SAIUP) За результатами опитувань у фокус-групах повідомлено, що порушень на цій ОНП не було. Адміністрування, координування та моніторинг роботи із перевірки академічних текстів в Університеті здійснюється Управлінням якості освіти (<https://bit.ly/34EmIVT>). У ХНУ імені В. Н. Каразіна використовують відповідні технологічні рішення Unicheck та Strike Plagiarism (за запитом лінки не представлено) як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності (скан копії договору з сервісом надані).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ХНУ ім. В. Н. Каразіна дотримується принципів академічної доброчесності та формує середовище, у якому порушення академічної доброчесності є неприпустимим. Наявність у відкритому доступі відповідних документів, що декларують порядок перевірки наукових, навчально-методичних праць та кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату, посилань на документи МОН, а також хронологія заходів забезпечує всіх учасників освітнього процесу якісною і своєчасною інформацією щодо академічної доброчесності (<https://bit.ly/2GOABbQ>). За результатами роботи у фокус-групах встановлено, що в ХНУ ім. В. Н. Каразіна ведеться профілактична робота щодо запобігання конфліктних ситуацій та є можливість проміжних перевірок наукових напрацювань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Нормативна документація, що регламентує форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання аспірантів потребує ліквідування технічних недоліків, що були допущені під час складання НП, а також уточнення критеріїв оцінювання відповідей на екзаменах здобувачів освіти, що відбуваються за програмою підготовки докторів філософії.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експерти дійшли висновку про відповідність ОНП Журналістика критерію 5 без принципових зауважень. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів оприлюднюються заздалегідь, є чіткими, зрозумілими та дають можливість встановити досягнення здобувачами результатів навчання. У ХНУ чітко визначені процедури та механізми забезпечення, дотримання академічної доброчесності, а також визначені інструменти протидії її порушенням.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація ОНП забезпечується зусиллями кафедри журналістики та медіакомунікацій. На забезпечення ОП працює 6 докторів наук, решта – кандидати філологічних наук та кандидати наук із соціальних комунікацій. Для здійснення освітнього процесу задіяні викладачі високої академічної кваліфікації, що підтверджується науковими ступенями,

вченими званнями, публікаціями за останні 5 років, участю в конференціях. Проте тільки одиниці мають публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних базах Scopus і Web of Science. Загалом ЗВО дотримується принципу fitness for purpose, добираючи викладачів, виходячи із цілей ОНП. За окремим запитом ЗВО надав інформацію про підвищення кваліфікації викладачів, задіяних в освітньому процесі. Усі викладачі проходять підвищення кваліфікації здебільшого в українських ЗВО. Хоча Максим Балаклицький, наприклад, показав широке поле стажування: Варшавська євроатлантична літня академія «Політика, економіка й суспільство в добу мобільності: перспективи для країн Східного Партнерства», 2014, сертифікат; Учасник англійського медіатренінгу «Громадянські медіа для міжкультурного й політичного діалогу» (Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 18–25.06.2015 р.), сертифікат; Міжнародне стажування, Польща, м. Ченстохова, 2018 р. (сертифікат).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО задля забезпечення прозорих, відкритих процедур конкурсного відбору діють положення: Про атестацію педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Порядок визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Положення про оцінювання педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Про визначення рейтингу кафедр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Про планування й звітування науково-педагогічних працівників університету; Про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників університету (<https://cutt.ly/5fisTnb>). Про дієвість цих положень було підтверджено ЕГ на зустрічах. ЕГ отримала рейтинг НПП кафедр.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці, які взяли участь у зустрічах наголосили, що вони постійно співпрацюють із кафедрами, обговорюють перспективи ОП. Це відбувається під час спільних нарад, засідань, конференцій. Кафедри на прохання ЕГ надали детальний опис заходів із роботодавцями, наприклад, кафедра медіакомунікацій засвідчила проведення відкритих лекцій, семінарів, практичних майстер-класів, тренінгів, зустрічей, презентацій за участю майбутніх роботодавців у сфері медіа. Наприклад, зустрічі з засновником та керівником брендінгового агентства «Boomerang» Дмитрієм Грицьким, з керівником проекту інтернет-телебачення «Robinson.TV» Ігорем Піддубним, з керівником департаменту Social Media Marketing у компанії Promodo Євгеном Сафоновим. Надані кафедрами матеріали підтверджують спільність різноманітних заходів, які не стосуються безпосереднього обговорення ОП. Хоча ЕГ наголошує на активній співпраці з роботодавцями, це й підтверджує інформація на сайті кафедри (<https://cutt.ly/Qfis6NC>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час спілкування з фокус-групою ЕГ з'ясувала, що зовнішні роботодавці, професіонали-практики, експерти галузі широко залучені до освітнього процесу. Так, наприклад, організація та проведення спільних проектів кафедр з медіаустановами міста. Так, протягом останніх років здобувачі кафедри медіакомунікацій беруть участь у спеціальному проекті кафедри медіакомунікацій та телеканала ОТБ (сьогодні це Філія ПАТ НСТУ «Харківська регіональна дирекція») «Медіаскоп», який заснований викладачами кафедри Гулевським С. В. та Назаренко К. С. Кафедри практикують майстер-класи різної тематики, у чому переконалися експерти, переглянувши плани та звіти кафедр, а також під час зустрічей із НПП та здобувачами.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до «Стратегії гармонізації державного управління країн ЄС та Східного Партнерства», що підписана 28 країнами Європи, в тому числі й Україною, передбачено формування єдиного освітнього простору країн ЄС та Східного Партнерства. Даною загальноєвропейською стратегією передбачено й впровадження міжнародних програм студентського обміну (МПСО) та програм подвійних дипломів (ППД) між найбільшими українськими університетами та провідними університетами ЄС. мобільність студентів та викладачів є одним із основних принципів сучасної європейської освіти. Навчання, стажування та дослідницька робота за кордоном збагачує індивідуальний досвід особистості, надає їй можливість дізнатися більше про інші моделі створення та поширення знань, дозволяє розширити мережу контактів і спілкування, поглибити знання іноземних мов. Для забезпечення освітньої мобільності у ЄС було засновано низку спеціальних академічних програм. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна є активним учасником цього міжнародного процесу. Так, у міжнародних програмах студентського обміну взяли участь майже 1 тисяча осіб, що навчаються в університеті (за даними Міністерства освіти і науки України) (<https://cutt.ly/1fidMbV>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час онлайн зустрічі з керівництвом і адміністративним персоналом ЕГ з'ясувала, що ЗВО здійснює заохочення НПП відповідно до наукових рейтингів, що передбачено положеннями: Порядок визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Положення про оцінювання педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Про визначення рейтингу кафедр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/ufifiJD>)

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Серед сильних сторін та позитивних практик відзначимо наступні: На кафедрах працюють доктори наук, що дає змогу забезпечити високий рівень викладання на ОП. Прозорі процедури конкурсного відбору викладачів, що забезпечує викладання на ОП високорейтинговими НПП. Рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів сприяє росту та перспективі ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Із докторів наук, професорів на кафедрах до роботи на ОНП залучається 2 доктори із соціальних комунікацій. Рекомендовано більш дієво залучати до ОНП третього рівня освіти докторів наук, не орієнтуватися лише на шифр, а й на спеціальність Обі Журналістика, що значно розширить можливості кадрового забезпечення. Низька публікаційна активність в журналах, що індексуються в наукометричних базах Web of Science, Scopus. Активізувати зусилля НПП та здобувачів на написання статей до видань, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП загалом відповідає критерію 6 з недоліками, які можуть бути усуненими в робочому порядку, оскільки ЗВО має широке коло контактів, яке варто залучати до освітнього процесу.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ переконалася, що навчальних приміщень достатньо і вони перебувають у належному стані, також варто відзначити зусилля щодо їх покращення: під час експертного огляду матеріально-технічної бази в корпусах університету активно здійснювалися ремонтні роботи. У розпорядженні ОНП є стаціонарні та портативні мультимедійні проектори зі звуковою апаратурою, принтери, сканери, комп'ютери. Кілька комп'ютерних аудиторій містять робочі місця без стаціонарних комп'ютерів і служать для зручної роботи з власним ноутбуком. Одна з аудиторій має екран, дошку, звукове обладнання, що дозволяє тут же проводити заняття, конференції та ін. Оновлення обладнання відбувається раз на 5 або 6 років. Але ця аудиторія, як і інші кімнати мають проблему з доступом до бездротового інтернету, що пов'язано з товстими стінами, які не пропускають сигнал. Лекційна аудиторія-амфітеатр теж має звукове обладнання, монітори та екран для проектора. Є творча аудиторія з обладнанням для зйомок та прямого ефіру, проектором та великим екраном для нього. Наявні студійний павільйон, фото/відеостудія, в процесі підготовки до роботи нова фотостудія, а також приміщення для зйомок, в якому відбувається ремонт. Для студій також передбачено оновлення меблів, на які вже виділено кошти. На кафедрі медіакомунікацій є міні-музей історії медій. Стратегія розвитку університету до 2025 року передбачає розширену комп'ютеризацію та навчання викладачів користуванню технікою, зокрема задля забезпечення процесу дистанційного навчання. З цією ж метою запроваджується електронна система документообігу на всіх факультетах.

Ніхто зі здобувачів не проживає у гуртожитку, але ЗВО надає таку можливість і має в розпорядженні 8 гуртожитків. Для інших потреб здобувачів є коворкінг "Karazin Student Hall", 14 спортивних залів, стадіон, 7 спортивних майданчиків, 12 кортів, футбольне поле, 15 приміщень для спортивних секцій та фізкультурних занять, спортивно-оздоровчий табір "Фігуровка". Центр онлайн тестування з англійської мови надає можливість для науково-педагогічного персоналу та здобувачів освіти пройти тестування щодо визначення рівня володіння англійською мовою з отриманням сертифікату. Існує практика відшкодування коштів за складання згаданого тесту. Бібліотечний фонд складає майже 3.5 млн. прим. Поповненням займається відділ комплектування. В останньому поповненні - 27 назв на журналістську тематику. Бібліотека розширює можливості за рахунок міжнародної співпраці: бібліотеками Болгарії та Латвії: слухачі програми можуть звернутися із запитом отримати літературу від бібліотек-партнерів. Бібліотека надає слухачам доступ до баз Scopus та WoS. Але, під час огляду матеріально-технічної бази охорона не пустила експерта до бібліотеки, аргументуючи тим, що на це має давати дозвіл директор, якої не було на робочому місці. Є потенціал для створення можливостей безкоштовно друкувати праці аспірантів у фаховому виданні, якщо забезпечити переатестацію і внесення до відповідної категорії університетського журналу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Під час зустрічей зі здобувачами освіти на науково-педагогічним персоналом експертна група пересвідчилася, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ до ресурсів, необхідних для реалізації освітньої програми. Серед згаданих ресурсів а аудиторні приміщення (зокрема комп'ютеризовані), спортивні приміщення, коворкінг, бібліотека, включно з її базами даних та іншими інформаційними ресурсами. До того ж здобувачі можуть отримати безкоштовний доступ до необхідної їх дослідженню медійної апаратури, а також навчитися нею користуватися. Також є безкоштовний доступ до програмного забезпечення, наприклад, один із здобувачів повідомляв про те, що кафедра соціології надавала у користування необхідні дослідницькі програми. Центр іноземних мов надає здобувачам свої послуги на пільгових умовах. Також ЗВО відшкодовує витрати за проходження міжнародного тесту з англійської в університетському Центрі онлайн тестування з англійської мови. Доступ до широкопasmового та безпроводного інтернету є безкоштовним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Нормативними документами, які покликані сприяти безпеці життя та здоров'я здобувачів освіти є «Правила внутрішнього розпорядку» (<https://cutt.ly/ngpX53k>) та «Положення про поселення, проживання та правила внутрішнього розпорядку в гуртожитках студмістечка» (<https://cutt.ly/QgpX6QJ>). Огляд матеріально-технічної бази засвідчив дотримання нормативних вимог щодо заходів безпеки, зокрема наявність у приміщеннях вогнегасників, інформаційних матеріалів щодо пожежної безпеки. На первинні засоби пожежогасіння ЗВО витрачає понад 1 млн грн на рік (перезарядка вогнегасників, списання та закупівля нових). На електричних щитових наявні попереджувальні знаки про високу напругу. У великому приміщенні для масових заходів стільці розставлені на дистанції один від одного задля дотримання санітарних вимог в умовах пандемії коронавірусної хвороби. На дверях приміщень попереджається про заборону входу без маски. Втім, під час візиту експерти спостерігали за тим, що співробітники та студенти не дотримуються маскового режиму належним чином. У корпусах за адресою Майдан свободи 4 та, Майдан свободи 6 доступні медичні пункти. Серед заходів адаптації навчального процесу до умов пандемії слід відзначити перехід на безконтактні форми фінансових операцій і запровадження електронного документообігу. Кожен з 8 гуртожитків має ізолятори, а для покращення комфорту ізольованих осіб ЗВО виділяє кошти на закупівлю чайників та меблів. На фокус-групах зі здобувачами освіти вони повідомляли, що ЗВО надає можливість звернутися за психологічною допомогою, але жоден здобувач не мав такої потреби. Безкоштовні консультації надають психологи навчального центру соціально-виховної та позаосвітньої діяльності. Варто відзначити, що на початку онлайн зустрічі з ЕГ завідувачка кафедри медіакомунікацій палила люльку. Така поведінка в стінах університету може ставити під загрозу здоров'я учасників освітнього процесу. Крім того, цей випадок може бути не поодиноким, а свідчити про політику, де викладач (завкафедри) вважає за нормальну практику палити в стінах ЗВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі освіти висловлювали експертній групі, що вони задоволені освітньою, організаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО. Зокрема позитивно оцінювалися допомога при процедурах з підготовки до захисту, оформленні відряджень, підготовки документів для академічної мобільності. Повідомлялося, що міжнародний відділ та кафедри шляхом електронної розсилки інформують про можливості публікацій, наукові заходи, можливості мобільності тощо. Під час зустрічі з експертами представники профкому студентів та аспірантів повідомляли, що мають власний телеграм-канал і регулярно інформують підписників щодо різних заходів, а також

можливостей підтримки із соціальних та побутових питань, зокрема у вигляді грошових виплат, путівок тощо. Однак вони зазначили, що слухачі ОНП не зверталися за допомогою, оскільки вони не є членами профспілки. Варто зазначити, що експертам не було надано результатів опитування здобувачів щодо їх задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Гарант ОП зазначила, що ці результати також не публікуються на сайті, оскільки вважаються документами внутрішнього користування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО має у розпорядженні є пандуси на входах у будівлі навчальних корпусів за адресами майдан Свободи 4 та Майдан свободи 6, а також в деяких гуртожитках, зокрема на вул. О. Яроша 10, О. Яроша 11. Яроша 12. Детальна інформаційна Довідка щодо доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/sgpCwMJ>). Також в наявності є спеціально обладнані вбиральні (12 штук) та ліфти, інформацію про які можна теж знайти на сайті ЗВО і там же ознайомитися з планом їх розміщення. Під час фокус-груп зі здобувачами учасники дискусій повідомляли, що людям з обмеженою мобільністю можна дістатися будь-яких навчальних приміщень. В той же час візит експерта до будівель ЗВО засвідчив, що не всюди є можливість для безперешкодного пересування цих осіб. Однак варто відзначити, що ЗВО докладає зусиль до покращення інклюзивності освітнього середовища. Зокрема діє Програма розвитку інклюзивної освіти (www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz.pdf). Також є можливість навчання осіб з особливими освітніми потребами за індивідуальним графіком. Загалом у ЗВО навчається більше ста осіб з особливими освітніми потребами, однак серед слухачів ОНП таких немає. Проте, на кафедрі журналістики працює колишній аспірант, а нині викладач, який має інвалідність. Однак у зустрічах з ЕГ згадана особа участі не брала, тож не вдалося дізнатися її думку щодо умов для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Учасники фокус груп повідомляли, що випадків конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією на освітньо-науковій програмі не було. Однак здобувачі освіти та представники профкому студентів та аспірантів стверджували, що вони (різною мірою) знайомі з можливостями та процедурами вирішення конфліктів, які зокрема врегульовуються відповідним Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/LgpCe7V>). У ЗВО діє «Антикорупційна програма університету» (<https://cutt.ly/ogpCrl7>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Варто відзначити безоплатний доступ до дослідницького програмного забезпечення та необхідної для проведення досліджень апаратури з можливістю навчання нею користуватися. Позитивними практиками є запровадження електронного документообігу, а також надання пільгових можливостей для вивчення іноземних мов та відшкодування витрат за складання тесту в Центрі онлайн тестування з англійської мови.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Серед слабких сторін варто відзначити погане покриття бездротового інтернету в аудиторіях, у зв'язку з чим рекомендується шукати технологічних рішень для покращення доступу до інтернету, наприклад, через встановлення додаткових роутерів. Щоб створити можливості для аспірантів друкувати наукові роботи рекомендується забезпечити переатестацію і внесення до відповідної категорії фахових видань журнал "Вісник ХНУ ім. Каразіна". Не всі учасники освітнього процесу дотримуються маскового режиму. Рекомендується вживати заходів із запобігання курінню у невідведених для цього місцях на території ЗВО, а також із дотримання норм для запобігання поширенню коронавірусної хвороби, зокрема маскового режиму. Експерти не змогли повною мірою дізнатися рівень задоволеності аспірантів освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, так як результати відповідних опитувань ЗВО вважає закритою інформацією. У зв'язку з цим рекомендується оприлюднювати ці результати на сайті університету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Виявлені недоліки не потребують значних затрат фінансового і людського ресурсів та можуть бути усунутими протягом короткого часу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Основним документом системи управління якістю ЗВО є “Настанова з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна” (<https://cutt.ly/MgpCg2v>), п. 8.3 якої визначає основи управління якістю освітніх програм. Згідно з п. 2.5 “Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) ХНУ ім. В. Н. Каразіна” (<https://cutt.ly/rgpChza>) ОП розробляється робочою групою, куди входять керівник підрозділу, фахівці зі спеціальності, роботодавці та представники студентського самоврядування. З п. 4.25 йдеться про те, що для врахування думки здобувачів відбуваються щорічні соціологічні опитування здобувачів вищої освіти та випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу. П. 6.3.13 стверджує, що складовою моніторингу якості освіти й оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є соціологічні опитування студентів і випускників, що проводять співробітники Інституту соціально-гуманітарних досліджень та працівники соціологічного факультету. Під час фокус-груп за гарант ОП та начальник Управління якості освіти повідомляли, що дотримуються визначених процедур. Однак регулярні опитування практикуються з 2019 року, що експертній групі підтвердили і слухачі ОНП. Серед змін, які відбулися у програмі - трансформація вибіркової дисципліни “Мультимедіа та гіпертекст” у дисципліну “Медіатеорії”, також дисципліну “Сучасні інформаційні процеси і журналістика” замінено на дисципліну “Медіаетики та медіаправо”. П. 8.14 “Положення про організацію освітнього процесу” та п. 1.2.1. “Положення про систему забезпечення якості вищої освіти” стверджують, що одним з принципів системи забезпечення якості вищої освіти є “відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості”, однак результати опитування слухачів ОНП не публікуються.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь слухачів ОНП безпосередньо та через органи самоврядування передбачається нормативними документами, зокрема “Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) ХНУ ім. В. Н. Каразіна” (<https://cutt.ly/EgpCjOQ>) та “Положенням про організацію освітнього процесу” (<https://cutt.ly/ggpCkfw>). Під час зустрічей з експертною групою гарант ОП та здобувачі засвідчили, що вони беруть участь у перегляді ОНП безпосередньо на засіданнях кафедри, а також через проходження опитувань. У відомостях самооцінювання вказувалося, що пропозиції покращення ОНП від здобувачів не надходили. Однак, на прохання експертної групи гарант ОНП надала протоколи засідань кафедри журналістики від 19 жовтня 2019 року, де заслуговувалися побажання аспірантки Теодорської Л. І. посилити вивчення іноземних мов. Експертна група переконалася, що в цілому механізми залучення здобувачів є, однак аспіранти не активні в їх використанні. Також є механізми участі органів студентського самоврядування у процесах покращення якості освіти, які, наприклад, проводять студентський моніторинг якості, за результатами якого було покращено умови в гуртожитках та проведено ремонт деяких аудиторій. Однак слід зазначити, що слухачі ОНП не долучаються до діяльності органів самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Участь роботодавців у процесі перегляду ОП передбачається згаданими вище нормативними документами, що забезпечують якість освіти у ЗВО. Під час виїзду експертна група переконалася, що роботодавці та експерти галузі залучаються до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Це підтверджується словами роботодавців під час зустрічі з ЕГ, а також протоколами засідань кафедри журналістики, які надала Гарант ОНП на прохання експертів. Зокрема протокол від 12 жовтня 2018 року свідчить про участь в засіданні члена Національної спілки журналістів України Десятникова М. М., який позитивно відгукувався про програму, однак рекомендацій з покращення в протокол не відображено. Інший протокол за 16 січня 2020 року теж не відображає рекомендації, тільки позитивні відгуки від завідувачки кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи, професорки Харківської державної академії культури (де наразі працює один з аспірантів ОНП) Маркової В. А. У протоколі від 20 жовтня 2016 р. роботодавець одного з аспірантів Кузнецова Т. В. рекомендує “посилити напрями досліджень, пов'язані із сучасним соціополітичним контекстом та загрозами медіагенденденції до використання мови ворожнечі

в ЗМІ". Під час зустрічей роботодавцями вони підтвердили, що як партнери долучаються до процесу перегляду ОНП, однак комунікація заснована здебільшого на неформальному спілкуванні з керівництвом ОНП. Варто відзначити, що не вироблено чіткого механізму комунікації з роботодавцями з метою їх залучення до перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки перший випуск слухачів ОНП відбувається у 2020 році, випускників програми поки немає. Але у ЗВО передбачені механізми збору інформації про випускників. З цією метою з 2019 року діє Центр комунікації з випускниками. Також зв'язок з випускниками існує через асоціацію випускників, викладачів та друзів ХНУ імені В.Н. Каразіна, яка щороку проводить акцію "День випускника".

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час експертизи не вдалося пересвідчитися чи забезпечує система забезпечення якості ЗВО вчасне реагування на виявлені недоліки, оскільки на ОНП їх не виявляли, що зокрема зазначалося і у звіті самооцінювання. Можливо це пояснюється неефективною комунікацією із зацікавленими сторонами, а також закритістю інформації про результати опитувань здобувачів (яка не публікується на сайті).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація програми відбувається вперше. Однак зауваження, сформовані під час інших акредитацій у ЗВО не враховуються повною мірою, наприклад, за результатами акредитації ID ЄДЕБО 36711 рекомендувалося оприлюднювати на сайті результати опитування студентів, чого не було зроблено. В той же час за результатами згаданої попередньої акредитації рекомендувалося розробити механізми визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що було зроблено шляхом затвердження відповідного Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://cutt.ly/8gpCl5N>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Формування культури якості закладене в п 8.10 "Положення про організацію освітнього процесу" (<https://cutt.ly/hgpCzCX>) в переліку завдань Управління якості освіти першою позицією вказується "забезпечення якості університетської освіти, формування в університеті культури якості". В інших документах, що визначають механізми забезпечення якості освіти, не виокремлено політик формування культури якості, а також процедур та механізмів її впровадження. Через спілкування як зі здобувачами, так і з науково-педагогічним персоналом відчувається те, що вони переймаються якістю освітньої програми і наявністю культури якості в цілому, але різною мірою у кожного з учасників зустрічей.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Серед позитивних практик варто виділити створення Центру комунікації з випускниками, що займається збором контактів випускників та відстеженням їх кар'єрного шляху.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слухачі ОНП не долучаються до діяльності органів самоврядування, тому рекомендується вживати заходів із заохочення такої активності, а також спонукати вступати до відповідної профспілки через інформування про переваги членства в ній. Аспіранти малоактивні у внесенні пропозицій щодо покращення власної ОНП. Рекомендується стимулювати здобувачів брати участь у перегляді ОНП, зокрема через активніше їх інформування

про те, що відбувається процес прийому пропозицій, наприклад, через електронну розсилку. Слабкою є комунікація щодо залучення роботодавців до перегляду ОНП, яка тримається на особистих зв'язках з керівництвом програми. Рекомендується розробити систему комунікації з роботодавцями для їх ширшого залучення до перегляду ОНП. Результати опитувань здобувачів освіти ЗВО вважає документами внутрішнього використання. У зв'язку з цим рекомендується викладати їх у відкритий доступ. Відсутні процедури та механізми розвитку культури якості у ЗВО. Рекомендується їх розробити та запровадити як невід'ємну складову корпоративної культури. Так як система забезпечення якості ЗВО не виявила недоліків на цій ОНП, не ясно чи є швидкою реакція з їх усунення. У зв'язку з цим рекомендується в цілому працювати над усуненням вище зазначених недоліків задля загального розвитку внутрішньої системи забезпечення якості задля ефективного виявлення слабких сторін. З огляду на те, що ЗВО частково враховує рекомендації попередніх акредитацій, ЕГ радить реагувати на всі зауваження зовнішніх експертів та працювати над усуненням виявлених недоліків.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Хоч ОНП має ряд недоліків, які не дозволяють досягти найвищого рівня узгодженості із якісними характеристиками критерію 8, однак більшість висловлених зауважень можливо виправити протягом короткого строку. Враховуючи голістичний підхід, значну узгодженість за більшістю підкритеріїв, критерій в цілому відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час фокус-груп учасники освітнього процесу запевнили експертну групу в тому, що вони знайомі з правилами і процедурами, що регулюють їх права та обов'язки. Вони закріплені у нормативних документах серед яких: Статут університету (<https://cutt.ly/ZgpXAXl>); Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/8gpXD24>); Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/lgpXGc2>); Положення про підвищення кваліфікації та стажування; Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти; Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу права на академічну мобільність; Порядок визначення рейтингів науково-педагогічних працівників; Про планування й звітування науково-педагогічних працівників університету (<https://cutt.ly/ngpXJ2c>); Положення про організацію позаосвітньої діяльності зі студентами; Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених; Положення про студентське самоврядування; Правила внутрішнього розпорядку; Типовий контракт здобувача вищої освіти; Положення про поселення, проживання та правила внутрішнього розпорядку в гуртожитках студмістечка та інші документи про організацію навчального процесу (<https://cutt.ly/ygpXZcU>). Здобувачі освіти повідомляли, що знайомі з вимогами до атестації, яка щороку відбувається на засіданні кафедри.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У звіті самооцінювання посилання на проект ОНП було неправильним і вело до сторінки, на якій викладено всі проекти ЗВО. Під час експертизи Гарант ОП запевнив, що проект вчасно розміщується на сайті, а його відсутність пояснив тим, що після закінчення перегляду ОНП її проект знімається із сайту. Разом з тим зазначалося, що прийом заявок через розміщення проекту на сайті ЗВО є неефективним. Варто зазначити, що під час попередніх акредитацій інших ОП у ЗВО виявилось, що проекти освітніх програм не були опублікованими: програми ID ЄДЕБО 36711 та 36716.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму, однак ці відомості містяться у підрозділі “Аспірантура та докторантура” розділу “Наука та інновації”, що утруднює пошук. Адаже на головній сторінці існує вкладка “Вступнику”, а в ній “Освітні програми”, в якій відсутні повні відомості про ОНП (<https://cutt.ly/CgpXMQm>). Варто зазначити, що на сайті ЗВО не публікуються результати опитування студентів, а гарант ОНП під час зустрічі повідомив ЕГ, що ця інформація вважається документами внутрішнього користування та не підлягає оприлюдненню на сайті ЗВО. Під час попередніх акредитацій у ЗВО (ОП ID ЄДЕБО 36711) експерти теж звертали увагу на цю непрозору практику, однак ці зауваження на ОНП проігноровані.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чіткі і зрозумілі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Всі проекти ОНП для прийому пропозицій публікуються всі в купі на сторінці ЗВО, що створює незручності при пошуку необхідної програми серед усіх наявних. У зв'язку з цим Рекомендується публікувати проект ОНП для внесення пропозицій до неї не в купі з усіма проектами, а власне на сторінці програми (<https://cutt.ly/2gpX2To>). На сторінці ОНП відсутня повна інформація про неї, але подається в іншому розділі сайту, який важко знайти зацікавленим сторонам. Рекомендується опублікувати на сторінці програми за вказаним вище посиланням повні відомості про ОНП. Результати опитування здобувачів освіти не публікуються. Експертна група вважає за потрібне оприлюднювати результати опитування здобувачів освіти на власному веб-сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Виявлені недоліки головно вимагають зміни на сайті ЗВО розділів викладу інформації, а також її доповнення, що може бути здійснено в короткі строки без затрати значних ресурсів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Загалом ЕГ підтверджує, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО. ЕГ пересвідчилася в переважній дотичності дисциплін, включених до навчальних планів аспіранта, тематиці його дослідження, хоча ЕГ рекомендує частково підсилити блок вибіркових дисциплін за напрямом дослідження здобувачів (<https://cutt.ly/uf1oYyM>). ЕГ пересвідчилася, що для здобувача викладають дисципліни, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспірантів, надають широкий спектр наукових зацікавлень. У доступі для ЕГ було розміщено навчальний план за спеціальністю Журналістика (<https://cutt.ly/uf1oYyM>). ЕГ отримала індивідуальні навчально-наукові плани здобувачів, що підтверджує зміст, обсяг та терміни виконання завдань аспірантів.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ЕГ пересвідчилася, що за ключовими словами і науковими публікаціями наукова діяльність здобувача відповідає напрямові досліджень наукового керівника. ЕГ отримала зведену таблицю публікацій наукових керівників та здобувачів, у якій подається відповідна інформація, де засвідчено, що ключові слова публікацій керівників та здобувача здебільшого збігаються. У цьому можна переконатися через візуальні портфоліо здобувачів та НПП, які розміщені на сайті кафедр, наприклад, портфоліо професорки Любові Хавкіної (<https://cutt.ly/Lf1gcfo>).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ переконалася, що ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспіранта. Для цього є чимало способів та можливостей. Апробація результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики: круглий стіл «Довіра до медіа як чинник дієвості журналістики» у рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/mf1005P>); запрошення на конференцію «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/Hf1030b>); Міжнародну науково-практичну конференцію «Медіа: минуле, сучасність, майбутнє» (<https://cutt.ly/4f108Yi>); аспіранти кафедри журналістики презентували проміжні результати досліджень (<https://cutt.ly/Bf1075N>). Наукові заходи загалом висвітлені на сайті ЗВО, наприклад, в рубриці «Наука та інновації» (<https://cutt.ly/Qfoi77J>). ЕГ переконалася, що аспіранти мають вільний і безоплатний доступ до усіх матеріально-технічних можливостей, які надає ЗВО загалом і кафедра зокрема. ЕГ відзначає доступ здобувачам та аспірантам до наукометричних баз. ЕГ уважає, що ЗВО, що акредитує ОП, має попрацювати над потенціалом створення разових рад, за умов залучення членів двох кафедр, активізувавши НПП до публікацій у журналах, які індексуються в наукометричних базах за напрямом дослідження. ЕГ надано матеріали апробацій робіт здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Під час підготовки до візиту та власне під час акредитації було підтверджено, що ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, зокрема є сторінка сайту відділу міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/ipakg2D>). У ЗВО функціонує Управління міжнародних відносин, що спрямована на інтеграцію університету до світового науково-освітнього простору, сприянню міжнародній академічній мобільності, проектній та грантовій роботі, організації міжнародної комунікації, цільовій роботі з організаціями та структурами країн світу та їхніми представництвами в Україні шляхом поглиблення академічної, наукової та культурної співпраці та реалізації комплексу заходів з організації, координації, супроводження, обліку та моніторингу міжнародної співпраці. Управління має свій сайт (<https://cutt.ly/tforpF3>) з такими До складу Управління входять такі підрозділи: відділ міжнародних програм та академічної мобільності; відділ організації міжнародної діяльності; Центр міжнародного академічного партнерства; Українсько-Польський академічний центр науки та культури; Українсько-Ізраїльський академічний центр; Українсько-Франкофонний академічний центр; Українсько-Італійський академічний центр; та ін. Кафедри подали інформацію про міжнародну співпрацю за 2017 – 2020 рр., зазначивши до двох десятків позицій, детально подано в критерії 4.5. Участь здобувачів у міжнародних проектах засвідчено в індивідуальних планах та звітах здобувачів. Наприклад, О Зінченко подала за минулий рік кілька заходів, одне з них: MAXQDA International Conference. Berlin, February, 27th – March, 1th, 2019. Дослідження: Viadrina International Program for Graduates of Institutes, granted by the German Academic Exchange Service (DAAD) with funds from the Federal Ministry of Education and Research (BMBWF) Програма “VIP – for Graduate”. ЕГ уважає, що здобувачі ОНП мають можливість долучатися до міжнародної спільноти. Інтернаціоналізація здійснюється в рамках діяльності управління міжнародних зв'язків, але варто ширше залучати здобувачів ОНП до академічної мобільності. Зважати не тільки на публікації за кордоном, але й участь в інших проектах.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У документах, наданих гарантом є блок інформації зі звітами про відрядження науково-педагогічних працівників та участь їх у проектах. У дослідницьких проектах засвідчує рейтинг науково-педагогічних працівників кафедри журналістики філологічного факультету (2020) (<https://cutt.ly/efoa2WK>); участь у Вищій школі лінгвістичній у місті Ченстохова, Польща (<https://cutt.ly/Cfoa6X2>); співпраця з представниками регіонального представництва ОБСЄ (<https://cutt.ly/Gfoste1>); про міжнародне стажування та викладання Балаклицького М.А. в Університеті імені Яна Длугоша у місті Ченстохова, Сілезьке воєводство, Польща (<https://cutt.ly/JfosiFv>) та ін. Наукові дослідження ЗВО спрямовуються на пріоритетні фундаментальні і прикладні проблеми, підтримуються наукові школи, що сформовано в університеті. Створюються міжкафедральні та міжфакультетські наукові колективи, для здійснення комплексних наукових розробок, продовжується плідне співробітництво з науковими інститутами Національної академії наук України, галузевими науково-дослідними інститутами. Всі НПП можуть долучитися до проектів (<https://cutt.ly/cfosIC7>). Загалом вимоги критерію дотримано.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Каразінський університет в освітньо-науковій діяльності приділяє значну увагу дотриманню правил та норм академічної доброчесності. З метою поширення практичних знань і навичок у впровадженні основних принципів академічної доброчесності в університеті проводяться семінари, майстер-класи, презентації, лекції тощо. Зокрема у поточному навчальному році пройшов триденний тренінг-марафон для студентів та викладачів університету, а також презентовано книгу «Академічна чесність як основа сталого розвитку університету». Також окремим кроком на шляху формування нової академічної культури, що базуватиметься на довірі, чесності та прозорості, стало оприлюднення текстів дисертацій керівництва і працівників університету. Окрім цього, університет виступає партнером Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP), що є невід'ємною складовою нової академічної культури в українських вищих навчальних закладах та передумова для успішного розвитку суспільства. Питання доброчесності ЗВО подає через такі позиції: Презентація виступу директора навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, доцента Сергія Єльцова «Використання антиплагіатних систем для забезпечення академічної доброчесності у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна»; Інформаційний ролик про академічну доброчесність «Навчайся гідно та відповідально!»; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Рішення Вченої ради університету «Про стан реалізації норм Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»; Довідник з академічної доброчесності для школярів; Інфографіка щодо академічної доброчесності; Книга «Академічна чесність як основа сталого розвитку університету»; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (презентація); Лист-подяка від Яреми Бачинського, директора Американських Рад з міжнародної освіти в Україні; Академічна чесність як основа сталого розвитку університету: потреба, книга, перспектива (презентація); Етичні принципи в академічній діяльності (презентація) (<https://cutt.ly/UfoggaN>). Здобувачі ОНП ознайомлені з питаннями академічної доброчесності. Популяризація відбувається через низку заходів, що підтверджено під час опитування учасників зустрічей. Під час зустрічей із здобувачем ЕГ переконалася, що ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності в науковій діяльності керівників. У ЗВО наявна система перевірки на плагіат, гарантом було надано копію договору із ТОВ «Плагіт» на надання цих послуг. Перевірити роботу можна на кафедрі університету, підтвердили здобувачі під час зустрічі.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО організаційно та матеріально забезпечує у межах ОНП проведення та апробації результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики. Аспіранти ознайомлені з питаннями академічної доброчесності. Інформування відбувається через низку заходів, про що підтверджено інформацією на сайті. Вільний доступ у корпусах університету до наукометричних баз.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

В контексті 10 критерію ЕГ може відзначити наступні слабкі сторони та надати рекомендації: Не дуже висока публікаційна активність НПП у наукометричних базах Scopus, Web of Science. ЕГ рекомендує підвищити публікаційну активність НПП у наукометричних базах Scopus, Web of Science, що розширить можливість для створення разових спеціалізованих рад.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на всі перераховані вище позитивні практики й сильні сторони, постійну роботу на покращення публікаційної активності, апробації наукових досліджень здобувачів, і враховуючи несуттєвість зазначених недоліків, що може бути усунути ЗВО самостійно, зазначаємо рівень відповідності критерію В.

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ звертає увагу на те, що набір здобувачів вищої освіти на ОП «Журналістика» з 2016 року. Наявність технічних помилок і неточностей у звіті про самооцінювання негативно впливає на сприйняття експертами ОНП, тому рекомендуємо Управлінню якості освіти ХНУ ім. В. Н. Каразіна в подальшій роботі забезпечувати контроль перевірки звітів про СО освітніх програм перед їх оприлюдненням. Під час візиту до ЗВО у експерта склалося враження, що в деяких навчальних приміщеннях, зокрема в кабінеті завідувачки кафедри медіакомунікацій було накурено. У зв'язку із забрудненням повітря в ЗВО слідами від куріння та ремонтних робіт експерт, що відвідував ЗВО, отримав проблеми з дихальною системою і був змушений звернутися до лікаря. Також у ЕГ склалося враження, що застосування російської мови є доволі поширеним в освітньому середовищі університету. Зокрема під час огляду матеріально-технічної бази деякі співробітники ЗВО спілкувалися російською мовою. Крім того на онлайн-зустрічах у одного із співробітників виникали деякі труднощі при спілкуванні українською мовою, що може свідчити про брак практики її щоденного використання під час реалізації освітнього процесу. Значна кількість літератури до деяких предметів є російськомовною. Слід зазначити, що під час фокус-груп аспіранти повідомляли, що під час занять на програмі російська мова не використовується. Дистанційний акредитаційний візит було здійснено за допомогою використання програми для проведення відеоконференцій ZOOM, вибір якої відбувся за попередньою згодою із ЗВО. А також у другий день візиту експерт Ірина Іванова працювала в ЗВО реально. У папку Національного агентства завантажені відео, на яких можна пересвідчитися, що майже всі запрошені згідно з програмою візиту учасники були присутні. Експертна група висловлює щире подяку Олені Яременко за консультативну, організаційну та моральну підтримку впродовж двох днів онлайн візиту до ЗВО.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Табл_спільності_наук_інтересів_керівника_аспіранта.pdf	PTDWt34ixyQnIILimgkihvFdfh/PPygPWwyUFXpmq L4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Навальна Марина Іванівна

Члени експертної групи

Іванова Ірина Борисівна

Сабура Олег Ігорович